Från: "kommunsekreterare@enkoping.se" <kommunsekreterare@enkoping.se>
Skickat: Thu, 26 Sep 2024 10:33:45 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: RS 2024-0344
Bilagor: Kommunstyrelsen 2024-09-24 (2024-09-24 KS §206).docx, Enköpings kommuns yttrande-daterat 240924.docx, Enköpings kommuns yttrande-daterat 240924.pdf

Hej!

Se bifogat för protokollsutdrag/Beslut i ärende KS2024/321 Svar på remiss ”Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen” samt yttrande i både word och pdf. RS 2024-0344.

Med vänlig hälsning

[redacted]

Kommunsekreterare

Kommunledningsförvaltningen

kommunsekreterare@enkoping.se

Paragraf 206 Ärendenummer KS2024/321

Svar på remiss ”Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen”

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. anta yttrande daterat 2024-09-24, som svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Ärendet

Region Stockholm har ställt ut ett förslag till en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen för samråd och begär Enköpings kommun synpunkter på förslaget samt svar på frågor som finns med i missivet. Enköpings kommuns synpunkter ska vara Region Stockholm tillhanda senast den 30 september 2024. Frågan om ett eventuellt gemensamt svar från 4M-samarbetet har diskuterats i beredningsgruppen för 4M men beslutet blev att varje samarbetskommun skriver egna svar på samrådsfrågorna. Det bifogade svaret har således tagits fram av kommunledningsförvaltningen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen. I beredningsarbetet har samhällsbyggnadsförvaltningen även gjort avstämningar med Region Uppsala för att säkerställa Enköpings kommun i sitt svar har tagit Uppsala Regions synpunkter i beaktandet. Slutligen har kommunledningsförvaltningen gjort en systematisk genomgång av kommunens styrdokument (bl.a. handlingsplaner, program och policy) för att säkerställa att kommunens svar på samrådsfrågorna är i linje med de prioriteringarna och inriktningarna som redan är beslutade av kommunen.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-09-17 (2024-09-17 KSAU §136)
Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2024-08-22
Förslag, yttrande, samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen, daterat 2024-08-22
Samrådsförslag Regional utvecklingsplan
Missiv Samrådsförslag Regional utvecklingsplan

Yrkanden

[redacted] (S) yrkar "att Tågstopp Grillby nämns i yttrandet under punkt ”5.4 Det regionala spårsystemet” så att den nya texten lyder:
”/…/ pendeltågstrafiken förlängs via bålsta, med stopp i Grillby och Enköping /…/”

Beslutsgång

Ordföranden meddelar kommunstyrelsen att förslag till beslut är:
Kommunstyrelsen beslutar att:

1. anta yttrande daterat 2024-08-22, som svar på remiss om ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Ordföranden finner att det finns ett tilläggsyrkande från [redacted] (S).
Ordföranden frågar kommunstyrelsen om den kan besluta enligt liggande förslag och finner så.

Ordföranden frågar kommunstyrelsen om den kan bifalla [redacted] (S) tilläggsyrkande och finner så.

_____

Beslutet skickas till:
Region Stockholm, för hantering

Samhällsbyggnadsförvaltningen
[redacted]
Enhetschef, Översiktsplan

Kommunledningsförvaltningen
[redacted]
Strategisk utredare

Samråd om ny regional utvecklingsplan

Region Stockholm har den 10 april 2024 inbjudit Enköpings kommun att inkomma med synpunkter på samrådsförslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS).

RUFS är mångfacetterad, då den utgör både en regional utvecklingsstrategi (RUS), enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar samt en regionplan med stöd i plan- och bygglagen.

1. Om Enköping

Enköping är en tätort i Uppland och centralort i Enköpings kommun. Enköpings kommun är en växande kommun i en växande region. Befolkningsmängden är idag cirka 48 000 invånare och i det förslag till översiktsplan med inriktning mot 2040 som är på väg att tas fram skapar vi förutsättningar för att kunna bli 60 000 invånare.

Enköping är beläget vid motorvägen E18 och Mälarbanan. Geografiskt sträcker kommunen från Mälarens norra strand till söder om väg 72 samt från Västmanna läns gräns i väst och Ekoln i öst. Kommunens sydöstra delar har en gemensam gräns med Stockholms län i Mälaren. Förutom sin närhet och trafikled till flera olika tätorter präglas kommunen således även av landsbygd och stora vattenområden i Mälaren.

2. Övergripande synpunkter

Samrådsförslaget är väl genomarbetat och ger en bra beskrivning av Stockholmsregionens styrkor och utvecklingspotential. Vi vill tacka för möjligheten att ge våra synpunkter och bidra till en dialog om regionens framtida utveckling.

Enköpings kommun har granskat förslaget och vårt remissvar är uppdelat i flera avsnitt som svarar på de specifika frågor ni har ställt samt ger en generell bedömning av förslaget. Som underlag för våra bedömningar har vi använt oss av målbilderna i kommunens olika

styrdokument, varav de viktigaste är kommunens vision och kommunfullmäktiges långsiktiga plan för perioden 2024 – 2027.

Vi anser att de delar av förslaget som berör de storregionala sambanden inom Mälardalen kunde vara mer omfattande och heltäckande. Den samverkan och de avgörande utvecklingsfrågor för hela Mälardalen som har lyfts fram i exempelvis En bättre sits systemanalyser borde kunna utgöra ett bra underlag för en sådan utveckling av förslaget.

Stockholmsregionen är, för att kunna bibehålla sin tillväxtpotential, beroende av intilliggande kommuner både på norra och södra sidan av Mälaren. Enköpings strategiska läge inom 45 minuters avstånd från centrala Stockholm centrum innebär att vår såväl bostads- som arbetsmarknad är fullt ut integrerad i Stockholmsregionens. En riklig pendling och därmed utbyte av arbetskraft förekommer idag och kommer att öka i framtiden.

En framgångsrik regionförstoring är beroende av en driftssäker och kapacitetsstark infrastruktur. Vi ser här gemensamma behov av en lång rad investeringar de närmaste åren. De tydligaste exemplen är en fullt ut utbyggd Mälarbana och en fullt finansierad Hjulstabro som möjliggör att Mälarkommunerna till fullo kan dra nytta av de gjorda investeringarna i hamninfrastruktur och slussen i Södertälje. Vi ser också en stor potential att via en ny järnväg mellan Enköping och Uppsala (Aroslänken) erbjuda ett yttre alternativ för gods och persontrafik som ska passera Stockholm norrut till Arlanda eller terminalen i Rosersberg**.**

3. Styrkor och utmaningar

Vi ser flera styrkor i den föreslagna utvecklingsplanen, särskilt dess omfattande ansats att hantera långsiktiga utmaningar såsom klimatförändringar och förändringar i omvärldsläget. Det är positivt att se en strak betoning på hållbarhet och resiliens, vilket är i linje med Enköpings egen vision om att vara en hållbar omvärldsaktör.

3.1 Behov av infrastrukturinvesteringar i ett storregionalt sammanhang

Vi skulle gärna se att de uppräknade utmaningarna kompletteras med den utmaning som ett eftersatt kollektivtrafik- och infrastruktursystem i Mälardalen innebär. I Stockholm-Mälarregionen bor 4,3 miljoner människor som tillsammans bidrar till hälften av Sveriges BNP. Fram till 2050 beräknas befolkningen öka med över 800 000 invånare. 8 av 10 tåg i landet startar eller slutar sin resa i Stockholm. Ett stopp eller en störning i trafiksystemet i Stockholm-Mälarregionen får därför konsekvenser för stora delar av landet. Att säkerställa att en tillräcklig andel av de nationella investeringarna landar i vår region är därför av avgörande betydelse.

3.2 Framgångsrika forskningsmiljöer

Utöver att beskriva forskningsmiljöerna i själva Stockholmsregionen finns i en utökad och förstorad Stockholm-Mälardalsregion även Sveriges äldsta universitet (Uppsala) och Sveriges nyaste (Mälardalens i Västerås och Eskilstuna). Båda dessa miljöer bidrar till att stärka Stockholmsregionen.

3.3 Klimatanpassning

Planen bör inkludera mer detaljerade strategier för att hantera extremväder och dess effekter på infrastruktur och bebyggelse. Vi ser detta som kritiskt för att skydda våra samhällen och säkerställa långsiktig hållbarhet. Särskild vikt bör läggas vid Mälarens känslighet. Eftersom vattendraget berör en lång rad andra kommuner.

3.4 Digitalisering och innovation

Stärk fokus på hur teknologisk utveckling och digitala lösningar kan användas för att möta framtida utmaningar. Enköping har sett betydande framsteg genom initiativ som Viable Cities och vi tror att ytterligare insatser kan stärka hela regionen.

3.5 Livsmedelsförsörjning

Enköpings kommun skulle gärna se att förslaget kompletterades med en beskrivning av hur den tätortsnära landsbygden runt Stockholms utöver att ha rekreativa, och värden för besöksnäringen har en potential för livsmedelsförsörjning inte minst utifrån ett beredskapsperspektiv.

3.6 Ett förändrat säkerhetsläge

En annan stor och viktig utmaning som bör beröras inom ramen för samrådsförslaget är förutsättningarna att kunna hantera stora omvärldsfaktorer så som pandemier, naturkatastrofer eller rent av militära invasioner. Stockholmsregionen är särskilt utsatt genom sin funktion och stora befolkning.

4. Vision, mål och prioriteringar

Vision mål och prioriteringar återfinns i den regionala utvecklingsplanens 3:e kapitel. Kommunen anser att vision och mål i utvecklingsplanen väl speglar ambitionerna att bli en hållbar region. Den tredelade målstrukturen liknar den som exempelvis Region Uppsala har valt för sin regionala utvecklingsstrategi. Målens inriktning på Hälsa och trygghet, tillväxt samt hållbar tillgänglighet känns väl avvägda och förankrade i visionen och de övergripande målen. Prioriteringarna är övergripande och täcker viktiga områden. Vi vill dock lämna följande medskick för att säkerställa att målen nås effektivt.

4.1 Regionövergripande tillgänglighet

Vi ser gärna att ett mål och tillhörande prioriteringar tillförs om att transportsystemet ska bidra till ökad flerkärnighet och regionförstoring. Genom en väl utbyggd trafik och infrastruktur i Mälardalen ges stockholmsregionen förutsättningar för ökad tillväxtpotential och attraktivitet.

4.2 Utbildning och kompetensförsörjning

Det är viktigt att fokusera på livslångt lärande och att stärka samarbetet mellan utbildningsinstitutioner och näringslivet för att säkerställa att arbetskraftens kompetens motsvarar framtida behov. Detta är något vi ser som en central del av Enköpings långsiktiga utvecklingsstrategi.

4.3 Kraftsamling för jämlik folkhälsa

Här saknar vi en tydlig samverkan med civilsamhället i form av idrottsföreningar och ideella organisationer.

4.4 Vidareutveckla de regionala stadskärnorna

Förslaget om att ta fram handlingsplaner för de regionala stadskärnorna är bra. De regionala stadskärnorna spelar ofta en viktig roll i ett storregionalt sammanhang. Givet dessa kärnors utvecklingspotential, kan deras influensområden komma att utsträckas. Handlingsplanerna kan därför med fördel remitteras till näraliggande (externa) kommuner för ökad dialog kring den kommande utvecklingen.

4.5 Öka Stockholmsregionens internationella tillgänglighet

Beträffande åtgärden att verka för goda förbindelser med tåg mellan Stockholm och Oslo vill Enköpings kommun betona att vi ser stora fördelar med att en sådan trafik leds på den norra sidan av Mälaren, det vill säga på Mälarbanan.

4.6 Indikatorer

För att mäta måluppfyllelsen föreslår vi att använda indikatorer som omfattar både kvantitativa och kvalitativa mått, inklusive medborgarnas upplevelse av livskvalitet och trygghet.

Vi skulle också gärna se en indikator som handlar om regionförstoring och storregionala resandemönster. Att mäta effekterna och utvecklingen av den ömsesidigt förstärkande regionförstoringen är väsentligt för det storregionala samarbetet i Mälardalen.

5. Rumslig utveckling och plankarta

Delarna som handlar om den rumsliga utvecklingen återfinns i huvudsak i kapitel 4 ”Stockholmsregionens rumsliga inriktning”. Vi uppskattar den tydliga struktur som plankartan ger, men vi saknar vissa detaljer gällande den rumsliga utvecklingen.

5.1 Bebyggelsestruktur

Utgångspunkterna för bebyggelsestrukturens avgränsning bör förtydligas för att säkerställa att utvecklingen sker i enlighet med hållbarhetsmålen.

5.2 Transportstruktur

Det är avgörande att integrera planer för kollektivtrafik och hållbara transportlösningar i plankartan för att minska bilberoendet och främja miljövänliga alternativ.

5.3 Samverkan med näraliggande kommuner

Hur Stockholmsregionen kan samspela med näraliggande kommuner på ett, för företag och invånare, gynnsamt vis borde bli föremål för mer utvecklade tankegångar dels i RUFS och i kommande ÖMS-planering. Mycket kraft har lagts att

söka förklara Stockholmsregionens samspel med Regionsstäderna, trots att relationerna i många fall är svaga.

5.4 Det regionala spårsystemet

Enköping har, som ingående i Stockholmsregionens arbetsmarknad, ett stort beroende av snabba kommunikationer inte minst direkt till den centrala regionkärnan, men även till regionala kärnor så som Solna, Sundbyberg och Upplands Väsby. På sikt verkar vi för att pendeltågstrafiken förlängs via Bålsta, med stopp i Grillby och Enköping samt att tåget mellan Oslo och Stockholm skulle stanna även i Enköping.

5.5 Bostadsförsörjning - utmaningar, mål och prioriteringar

Inom utmaningar, mål och prioriteringar för bostadsförsörjningen bör det tydligare framhållas att sociala behov av bostäder ska mötas inom Stockholmsregionen. Det är ett bostadsförsörjningsansvar för respektive kommun att undvika överflyttning av sociala utmaningar.

Grönplanering – Gröna kilar

De gröna kilar som finns utpekade i planhandlingen är ett resultat av den historiska bebyggelseplaneringen i Stockholmsregionen. Det är väsentligt att den kommande planen i RUFS inte omfattar områden eller syn på grönstruktur och förutsättningar för friluftsliv och rekreation i angränsande kommuner. Överväganden för mark- och vattenanvändning i angränsande kommuner görs i respektive kommuns översiktsplan.

Regionala cykelstråk

Kommunen noterar det utpekade regionala cykelstråket till Upplands Bros kommun. På sikt ser vi stora fördelar med att detta cykelstråk kan dras vidare och kopplas samman med regionala cykelstråk i Håbo och Enköpings kommuner.

Verksamhetsområden - terminaler och logistik

Kommunen noterar det utpekade logistikcentrumet i Upplands Väsby och vill i detta sammanhang påpeka de omfattande investeringar som görs i Håbo kommun. Betydande logistikinvesteringar görs även i Enköpings kommun längs riksväg 55. Alla dessa investeringar bidrar i ett storregionalt sammanhang till att stärka och utveckla Mälardalen som nav för det logistikberoende näringslivet.

Underlag för beräkning av demografi och bostadsbehov: Scenarier för befolkningsutvecklingen till 2040 och 2060 med framskrivningar av länets befolkningsutveckling

I planhandlingen bedöms befolkningstillväxten bli utomordentligt stark under planperioden i Stockholmsregionen. Det är viktigt att prognoserna bygger på

realistiska antaganden, eftersom Stockholmsregionens prognos kan påverka hur mycket som prognosmässigt kan fördelas i form av befolkningsutveckling till övriga regioner i den sammantagna ÖMS-planering.

6. Gemensamt ansvar för regional utveckling och samverkan

Enköpings kommun ser sin roll som en aktiv och engagerad partner i den regionala utvecklingen. Vi kan bidra genom följande.

6.1 Samverkan

Öka dialogen och samarbetet med Region Stockholm.

6.2 Hållbarhetsarbete

Fortsätta vårt arbete med hållbarhetslöften och implementera åtgärder som stöder de globala hållbarhetsmålen, särskilt inom områdena klimatpåverkan och biologisk mångfald. Vårt engagemang inom Viable Cities är ett exempel på detta där vi strävar efter att bli en förebild för andra kommuner i hållbarhetsarbetet.